

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. III. Solvuntur objectiones Patris Philippi,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

fuisse medio simpliciter necessario ad suam salutem, quod tamen de tanta hominum multitudine non est credibile: Ergo &c.

52. Confirmatur ex D. Chrysostomo homil. 37. in Matth. ubi ait multos ex Gentilibus salvos fuisse, sine fide explicita in Christum. Idem docent Clemens Alexandrinus lib. 5. & 6. Stromatum, Eusebius lib. 1. de preparatione Evangelica cap. 3. Irenaeus lib. 2. contra haereses, Augustinus lib. 19. contra Faustum, & alij ex SS. PP.

53. Probatur secundo conclusio: Duobus solum modis potest aliquid dici necessarium ad salutem necessitate medij, videlicet vel ex natura rei, vel ex decreto seu institutione divina, juxta dicta art. praecedenti in secunda suppositione: Sed neutro modo fides explicita in Christum ut redemptorem necessaria fuit ad salutem in lege scripta, vel in lege naturae: Ergo nullo modo. Probatur Minor: & primo quod non ex natura rei, patet, quia sola cognitio & fides explicita unius Dei, ut auctoris & remuneratoris supernaturalis, sufficiebat ad excitandum actum dilectionis Dei, & perseverandum in illo usque ad finem vitae. Quod verò neque ex institutione Dei, probatur: Tum quia nec ex Scriptura, nec ex traditione constat de illa: Tum etiam, quia si hujusmodi fides tunc fuisset ex institutione Dei ad salutem necessaria, eam curasset Deus ubique terrarum praedicari, cum in rebus necessarijs ad salutem nullo modo defuit; quod tamen non ita factum est, nam tunc veri Dei cognitio vix ultra Judaeam se extendebat, juxta illud Psalmi 75. *Notus in Judaea Deus, in Israel magnum nomen ejus*: Ergo &c.

54. Probatur tertio: Fides explicita in Christum, ut Redemptorem, supponit necessario, ut constet, fidem & cognitionem explicitam de peccato originali, sive de communi lapsu generis humani: Sed neque in lege naturae, neque in lege scripta, necessaria fuit necessitate medij fides, sive cognitio explicita peccati originalis; tale siquidem peccatum non continetur in antiqua scriptura, nisi valde implicite & obscure, neque habemus fundamentum asserendi, quod de illo aliqua traditio explicita tunc existeret, quae esset communis: Ergo neque in lege naturae, neque in lege scripta, necessaria fuit, necessitate medij, fides sive cognitio explicita Christi ut Redemptoris. Imò non est certum, tunc communem populum Judaeorum cognovisse Messiam venturum ut Redemptorem animarum, sed duntaxat ut Regem & liberatorem temporalem; cum ipse etiam Nicodemus, quamvis esset Magister in Israël, ignoraret tamen, ut ex Evangelio constat, Christum esse Deum.

55. Advertendum tamen est, nos loqui de statu hujus vitae, quia credibile est justos omnes, qui ante adventum Christi decesserunt, explicitam Incarnationis fidem habuisse in Lymbo: hanc enim à Patribus, ut Abraham, Moyse, Joanne Baptista, Lazaro, & similibus acceperunt. Unde nos hic de statu hujus vitae agimus, & contendimus non fuisse necessarium ad salutem illis qui ante Christi adventum vixerunt, durante eorum vita, mysterium Incarnationis, seu Christum ut Redemptorem & Mediatorem explicitè cognoscere, sed explicitam providentiae Dei supernaturalis fidem, in qua implicite fides Redemptoris, seu Mediatoris continetur, fuisse sufficientem ad eorum salutem.

§. III.

Solvuntur objectiones Patris Philippi.

Obicit in primis P. Philippus quaedam Scripturae testimonia, quibus asseritur neminem salvari, vel fuisse unquam salvatum, nisi per Christum, & merita ipsius: 1. ad Corinth. 15. *Sicut in Adam omnes moriuntur, ita in Christo omnes vivificabuntur*. 2. ad Timoth. 1. *Gratia data nobis est in Christo ante tempora saecularia*. Actuum 4. *Non est in aliquo alio salus, neque enim est aliud quod aliud nomen sub Caelo datum, in quo oporteat nos salvos fieri*. Et Apocal. 13. Christus dicitur Agnus, qui occisus est ab origine mundi.

Respondeo hæc, & similia testimonia, non militare contra nostram sententiam: in illis enim non expresse dicitur omnes homines salvari, & fuisse salvatos per fidem Christi, sed tantum per Christum, & sanguinem, seu merita ipsius; faciemur autem nulli unquam gratiam & salutem fuisse concessam, nisi per Christum; cum sit causa salutis & justitiae universalissima, in genere causae meritoriae: negamus tamen salutem hanc & justificationem nonnisi per fidem explicitam illius, in ratione Mediatoris, fuisse communicatam, & dicimus eam potuisse communicari per fidem explicitam providentiae Dei supernaturalis, in qua implicite fides ipsius Mediatoris continetur.

Dices: Fides Mediatoris remotissime tantum in fide providentiae continetur: Ergo fides providentiae supernaturalis non sufficiebat, ut homines qui sub lege naturae, & sub lege scripta vivebant, Christo incorporarentur, & ab eo ut capite influxum gratiae & salutis reciperent.

Respondeo negando Antecedens: nam satis proxime in fide providentiae supernaturalis continetur fides Mediatoris: per hanc enim credimus Deum velle hominibus succurrere, eos à peccatis liberare, & gratiae restituere; quæ sunt merita ipsius Mediatoris munia, & officia: quò sit ut homines, sub lege naturae, & sub lege scripta viventes, Christo sufficienter unirentur & incorporarentur, divinam hanc providentiam actualiter & expresse credendo.

Obicit secundo: D. Augustinus Epist. 10. & lib. 18. de civitate Dei, cap. 47. dicit *Nemi ante adventum Christi concessum fuisse quod esset justus, nisi cui divinitus revelatus est unus Mediator Dei & hominum homo Christus*. Item D. Thomas hic art. 7. ait omni tempore oportuisse credi aliquo modo explicitè mysterium Incarnationis: Ergo falsum est, quod fides explicita de tali mysterio non fuerit necessaria necessitate medij, tempore legis naturae, & legis scriptae.

Ad locum D. Augustini respondent aliqui S. Doctorem in eo hyperbolicè locutum fuisse, ut gratiam Christi abundantius commendaret adversus Pelagianos. Verum (ut rectè observat P. Philippus) si hæc responsio admittatur, dabitur occasio sic interpretandi in alijs S. Augustinum, & ita nihil certi in ejus doctrina habebitur.

Respondent secundo alij, D. Augustinum non loqui de justificatione, quæ est salus inchoata, sed de illa quæ est salus perfecta & consummata; qualis est duntaxat beatitudo, quam nullus unquam absque fide Mediatoris explicita est affecturus, quia eam saltem in Lymbo habuit, ut

suprà annotavimus : cum quo stat aliquos non habuisse in vita præfenti talem fidem ; proindeque eis non fuisse necessariam , ut mererentur suam beatitudinem. Sed

ARTICVLVS V.

Utrum post Christi adventum , & legis Evangelicæ promulgationem , fides explicita Incarnationis , & Trinitatis , sit necessaria ad salutem , necessitate mediij ?

Negant ex Thomistis Soto , Javellus , & Serra , & ex extraneis Suarez , Delugo , Martinonus , & alij. Affirmant Joannes à S. Thoma , Philippus à S. Trinitate , Valentia , Molina , Duvallius , & Coninekus. Canus verò relectione de Sacramentis in communi , & Bahnez hic art. 8. duplicem distinguunt salutem , unam inchoatam & imperfectam , quæ in justificatione à peccatis sita est ; alteram perfectam & completam , quæ in æterna beatitudine consistit ; & dicunt ad primam quidem sufficere fidem implicitam mysterij Trinitatis , & Incarnationis , sed ad secundam necessariò necessitate mediij requiri fidem explicitam utriusque mysterij.

§. I.

Vera sententia statuitur.

Dico tamen : post sufficientem legis Evangelicæ promulgationem , fides explicita mysterij Incarnationis , & Trinitatis , necessaria est necessitate mediij ad utramque salutem , id est ad justificationem , & ad æternam beatitudinem.

Ut facilius intelligatur hæc assertio , duo distinguenda sunt tempora , unum quod intercessit inter mortem Christi , & sufficientem Evangelicæ promulgationem ; aliud verò , in quo lex Evangelica sufficienter fuit per totum orbem promulgata. In priori tempore , non fuit necessaria fides explicita Incarnationis & Trinitatis , saltem necessitate mediij : tunc enim qui nihil de Christo audiverant , neque audire potuerant , in eodem statu erant , ac qui ante adventum Christi vivebant ; quia etsi lex Evangelica jam esset à legislatore condita & confirmata , nihilominus defectu sufficientis promulgationis ubique terrarum adhuc non obligabat , vel saltem , quod præcipuè intendimus , lex illa non erat adhuc medium ad salutem omnino necessarium. Igitur quemadmodum illis , qui ante adventum Christi vivebant , fides divinæ providentiæ supernaturalis , quæ Deus genus humanum à miserijs & peccatis liberare volebat , satis erat ad justificationem & salutem , ut articulo præcedenti ostendimus : sic etiam in illa temporis intercapedine , quæ inter mortem Christi , & sufficientem Evangelicæ promulgationem intercessit , fides explicita Incarnationis & Trinitatis non fuit in ratione mediij ad salutem omnibus hominibus necessaria. Unde in hac conclusione loquimur solum de tempore illo , in quo lex Evangelica sufficienter per totum orbem promulgata fuit. Hoc præmissio.

Probat per primò conclusio ex Scriptura Sacra : nam Marci ultimo fides Evangelica , quæ sine dubio fidem explicitam Incarnationis & Trinitatis includit , ad salutem ante omnia alia exigitur : *Prædicate Evangelium omni creature : qui crediderit , & baptizatus fuerit , salvus erit : qui vero non crediderit , condemnabitur.* Quæ

62. Respondetur tertio , & melius , nemini ante adventum Christi concessum fuisse quod esset iustus , nisi cui revelatus est Christus , revelatione vel explicita , vel implicita : sicut enim fides Christi distingui potest in explicitam , & implicitam , ita & eius revelatio , utpote cum Deus revelando explicitè seipsum , ut autorem supernaturalem , justificatorem , & remuneratorem , eo ipso Christum ut mediatorem virtualiter & implicitè revelaret. Quod autem hæc interpretatio sit legitima , & Augustinus de fide , & revelatione Incarnationis duntaxat implicita intelligi debeat , patet ex alio ejus testimonio : nam idem S. Doctor lib. 2. contra Pelagium & Cælestium , qui est de peccato originali , cap. 24. ait : *Sine fide Incarnationis , & mortis , & resurrectionis Christi , neque antiquos iustos , ut iusti essent , à peccatis potuisse mundari , & Dei gratiâ justificari ; veritas Christiana non dubitat* : At ferè apud omnes certum est , fidem explicitam Passionis & Resurrectionis Christi , in his qui sub lege naturæ , & sub lege scripta vivebant , ad salutem non fuisse necessariam : Ergo pariter , juxta Augustini Doctrinam , fides explicita Incarnationis ad eorum salutem non erat necessaria , sed sufficiebat implicita , quæ in fide Dei , ut provisoris supernaturalis , continetur.

63. Ad locum D. Thomæ dico , ex eo duntaxat concludi , quod omni tempore oportuit aliquos habere fidem explicitam in Christum , nempe (ut se explicat in corpore articuli) tempore legis scriptæ , & legis naturæ , majores , sive doctiores : cum quo stat minores , sive rudiores , potuisse tunc salvari sine tali fide , ut idem S. Doctor , locis suprà adductis , expressissimè & clarissimè docet.

64. Obijcit tertio : Maxime conveniens apparet , quod sicut Christus est mediator Dei & hominum , causa moralis meritoria salutis humanæ , & principium justificationis & glorificationis , sic omnes justificentur & glorificentur in ordine ad ipsum , sive dependenter ab illo , ac proinde per actum fidei in ipsum explicitè cognitum , qui actus sit necessarius necessitate mediij , ita ut nullus sine ipso justificatus unquam fuerit : Ergo tam in lege naturæ , quam in lege scripta , fuit necessaria ad salutem fides aliquam explicitam Redemptoris futuri.

65. Respondetur ex dictis , quod licet Christus sit causa salutis universalissima in genere meriti , ita ut nullus unquam hominum , sive in statu legis naturæ , sive in statu legis scriptæ , sive in statu legis gratiæ , absque illius meritis salutem sit affectus ; non tamen hinc colligi potest , ejus fidem explicitam fuisse in primo & secundo statu necessariam in ratione mediij ad salutem & justificationem : ad hoc enim ut in statu legis naturæ , & in statu legis scriptæ , homines influxum gratiæ à Christo venturo , & in mente ac decreto Dei existente , moraliter reciperent , sufficiebat quod ipsi moraliter unirentur , & incorporarentur per fidem implicitam in ipsum : alioquin , ut suprà dicebamus , rudioribus , qui fide explicita in Christum carebant , defuissent media simpliciter necessaria ad salutem ; quod tamen de tanta hominum multitudine non est credibile.